Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (prvního senátu)

12. prosince 2013 *

„Životní prostředí — Odpady — Pojem — Směrnice 2006/12/ES — Přeprava odpadů — Oznámení příslušným vnitrostátním orgánům — Nařízení (EHS) č. 259/93 — Existence jednání, úmyslu nebo povinnosti zbavit se látky nebo předmětu“

Ve spojených věcech C-241/12 a C-242/12,

jejichž předmětem jsou žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 267 SFEU, podané rozhodnutími Rechtbank te Rotterdam (Nizozemsko) ze dne 11. května 2012, došlými Soudnímu dvoru dne 18. května 2012, v trestních řízeních proti

Shell Nederland Verkoopmaatschappij BV (C-241/12),

Belgian Shell NV (C-242/12),

SOUDNÍ DVŮR (první senát),

ve složení A. Tizzano, předseda senátu, K. Lenaerts, místopředseda Soudního dvora, vykonávající funkci soudce prvního senátu, A. Borg Barthet (zpravodaj), E. Levits a M. Berger, soudci,

generální advokát: N. Jääskinen,

vedoucí soudní kanceláře: C. Strömholm, rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 6. března 2013,

s ohledem na vyjádření předložená:

— za Shell Nederland Verkoopmaatschappij BV a Belgian Shell NV R. Fibbem a R. Laanem, advocaten,

— za nizozemskou vládu M. de Ree a C. Wissels, jako zmocněnkyněmi,

— za Evropskou komisi A. Alcover San Pedro, jakož i D. Düsterhausem a P.-J. Loewenthalem, jako zmocněnci,

po vyslechnutí stanoviska generálního advokáta na jednání konaném dne 18. června 2013,

vydává tento

* Jednací jazyk: nizozemština.

Rozsudek

1 Žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce se týkají výkladu pojmu „odpad“ ve smyslu nařízení Rady (EHS) č. 259/93 ze dne 1. února 1993 o dozoru nad přepravou odpadů v rámci Evropského společenství, do něj a z něj a o její kontrole (Úř. věst. L 30, s. 1; Zvl. vyd. 15/02 s. 176), ve znění nařízení Komise (ES) č. 2557/2001 ze dne 28. prosince 2001 (Úř. věst. L 349, s. 1; Zvl. vyd. 15/06, s. 378, dále jen „nařízení č. 259/93“), a nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1013/2006 ze dne 14. června 2006 o přepravě odpadů (Úř. věst. L 190, s. 1).

2 Tyto žádosti byly předloženy v rámci dvou trestních řízení zahájených proti společnostem Shell Nederland Verkoopmaatschappij BV a Belgian Shell NV (dále jen společně „Shell“), z důvodu přepravy zásilky motorové nafty s velmi nízkým obsahem síry neúmyslně smísené s methylterc.butyletherem (dále jen „dotčená zásilka“) z Belgie do Nizozemska.

Právní rámec

Nařízení č. 259/93

3 Šestý, devátý a osmnáctý bod odůvodnění nařízení č. 259/93 stanoví:

„vzhledem k tomu, že je důležité uspořádat dozor nad přepravou odpadů a její kontrolu způsobem, který zohlední nutnost uchovávání, ochrany a zlepšování kvality životního prostředí;

[...]

vzhledem k tomu, přeprava odpadů musí být předem oznámena příslušným orgánům tak, aby byly přesně informovány zejména o typu, pohybu a odstraňování nebo využívání odpadu, a mohly tak přijmout všechna nezbytná opatření pro ochranu lidského zdraví a životního prostředí, včetně možnosti vznést vůči přepravě odůvodněné námitky;

[...]

vzhledem k tomu, že v případě nedovolené přepravy musí osoba, jejíž činnost je příčinou takové přepravy, tyto odpady vzít zpět [nebo] je odstranit nebo využít způsobem šetrným k životnímu prostředí; že pokud tak neučiní, musí příslušné orgány odesílající nebo přijímající země vhodným způsobem zasáhnout.“

4 Podle článku 2 nařízení č. 259/93 se pro účely tohoto nařízení:

„[...]

a) *odpad* definuje v čl. 1 písm. a) [směrnice Rady ze dne 15. července 1975 o odpadech (Úř. věst. L 194, s. 39; Zvl. vyd. 15/01, s. 23)];

[...]

h) *příjemcem* [se] rozumí osoba nebo podnik, kterým je odpad přepravován k využití nebo odstranění;

i) *odstraňování odpadu* definuje v čl. 1 písm. e) směrnice 75/442/EHS;

[...]

k) *využití* definuje v čl. 1 písm. f) směrnice 75/442/EHS.“

5 Hlava II nařízení č. 259/93, nadepsaná „Přeprava odpadů mezi členskými státy“, obsahuje kapitolu A týkající se postupu, který se použije na přepravu odpadů určených k odstranění, jejíž součástí je článek 3. Odstavec 1 tohoto článku stanoví:

„Zamýšlí-li oznamovatel přepravit odpad k odstranění z jednoho členského státu do jiného členského státu [nebo] provést tranzit přes jeden nebo více členských států, aniž je dotčena platnost čl. 25 odst. 2 a čl. 26 odst. 2, oznámí to příslušnému orgánu přijímajícího státu a kopii tohoto oznámení zašle příslušným orgánům odesílajícího státu, příslušnému orgánu pro tranzit a příjemci.“

6 Podle čl. 5 odst. 1 tohoto nařízení může být přeprava odpadů určených k odstranění provedena, teprve až oznamovatel obdrží povolení od příslušného orgánu pro příjem.

7 Kapitola B hlavy II nařízení č. 259/93 se týká postupu, který se použije na přepravu odpadů určených k využití. Článek 6 tohoto nařízení, jenž je součástí této kapitoly, v odstavci 1 stanoví:

„Chce-li oznamovatel zaslat odpad určený k využití, který je uveden v příloze III, z jednoho členského státu do jiného členského státu anebo zaslat tento odpad tranzitem přes jeden nebo více členských států, vyrozumí oznámením příslušný orgán pro příjem a kopie tohoto oznámení zašle příslušným orgánům pro odesílání a pro tranzit, jakož i příjemci, aniž je dotčen čl. 25 odst. 2 a čl. 26 odst. 2.“

8 Podle čl. 26 odst. 1 uvedeného nařízení:

„Jakákoli přeprava odpadu provedená:

a) bez oznámení všem dotčeným příslušným orgánům podle ustanovení tohoto nařízení nebo

b) bez souhlasu dotčených příslušných orgánů podle tohoto nařízení nebo

[...]

se považuje za nedovolenou přepravu.“

Nařízení č. 1013/2006

9 Podle článku 2 nařízení č. 1013/2006 se pro účely tohoto nařízení „‚odpad’ definuje v čl. 1 odst. 1 písm. a) [směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/12/ES ze dne 5. dubna 2006 o odpadech (Úř. věst. L 114, s. 9)]“.

10 Článek 61 odst. 1 tohoto nařízení stanoví:

„Nařízení (EHS) č. 259/93 a rozhodnutí 94/774/ES se zrušují s účinkem od 12. července 2007.“

11 Článek 64 odst. 1 uvedeného nařízení uvádí:

„Toto nařízení vstupuje v platnost třetím dnem po vyhlášení v *Úředním věstníku Evropské unie*.

Použije se od 12. července 2007.“

Směrnice 2006/12

12 Body 2 až 4 a 6 odůvodnění směrnice 2006/12 uvádí:

„(2) Základním účelem všech předpisů týkajících se nakládání s odpady musí být ochrana lidského zdraví a životního prostředí před škodlivými vlivy sběru, přepravy, zpracování, skladování a skládkování odpadů.

(3) Ke zvýšení účinnosti nakládání s odpady ve Společenství je zapotřebí jednotná terminologie a definice odpadů.

(4) Na movitý majetek, kterého se majitel zbavuje nebo má v úmyslu se zbavit nebo se od něho vyžaduje, aby se ho zbavil, je třeba s výhradou některých výjimek uplatnit účinné a důsledné předpisy o odstraňování a využití odpadů.

[...]

(6) K dosažení vysokého stupně ochrany životního prostředí musí členské státy [činit odpovědná] opatření k zajištění odstraňování a využití odpadů [...]“

13 Článek 1 této směrnice stanoví:

„1. Pro účely této směrnice se rozumí:

a) ‚*odpadem*‘ jakákoli látka nebo předmět spadající do kategorií uvedených v příloze I, kterých se držitel zbavuje nebo má v úmyslu se zbavit nebo se od něho požaduje, aby se jich zbavil;

b) ‚*původcem*‘ kdokoli, jehož činností vzniká odpad (‚prvotní původce‘), nebo kdokoli, kdo provádí předzpracování, směšování nebo jiné činnosti, jejichž výsledkem je změna charakteru nebo složení odpadů;

c) ‚*držitelem*‘ původce odpadu nebo fyzická nebo právnická osoba, která má odpad ve svém držení;

[...]

e) ‚*odstraňováním*‘ kterýkoli z postupů uvedených v příloze II A;

f) ‚*využitím*‘ kterýkoli z postupů uvedených v příloze II B;

[...]

2. Pro účely odst. 1 písm. a) vypracuje Komise postupem podle čl. 18 odst. 3 seznam odpadů spadajících do kategorií uvedených v příloze I. Tento seznam je pravidelně přezkoumáván a v případě potřeby stejným postupem revidován.“

14 Článek 4 uvedené směrnice stanoví:

„1. Členské státy přijmou nezbytná opatření, aby zajistily, že odpady se využívají nebo odstraňují bez ohrožení lidského zdraví a bez použití postupů či metod, které mohou poškodit životní prostředí [...]

2. Členské státy rovněž učiní nezbytná opatření pro zákaz svévolného opuštění, nepovoleného ukládání a nekontrolovaného odstraňování odpadů.“

15 Článek 8 část téže směrnice zní:

„Členské státy přijmou nezbytná opatření, aby bylo zajištěno, že každý držitel odpadu:

a) přenechá manipulaci s odpadem soukromému nebo veřejnému zařízení, které odpad sbírá, nebo podniku, který provádí operace uvedené v příloze II A či II B,

nebo

b) využívá nebo odstraňuje odpad sám v souladu s ustanoveními této směrnice.“

16 Článek 20 směrnice 2006/12/ES stanoví:

„Směrnice 75/442/EHS se zrušuje, aniž jsou dotčeny povinnosti členských států týkající se lhůt pro provedení uvedených směrnic ve vnitrostátním právu stanovených v části B přílohy III.

Odkazy na zrušenou směrnici se považují za odkazy na tuto směrnici v souladu se srovnávací tabulkou obsaženou v příloze IV.“

17 Směrnice 2006/12 vstoupila podle jejího článku 21 v platnost dne 17. května 2006.

18 Příloha I této směrnice vyjmenovává následující kategorie odpadů:

„[...]

Q2 Výrobky neodpovídající normě

[...]

Q4 Látky náhodně rozsypané, ztracené nebo znehodnocené nehodou, včetně všech látek, vybavení atd. znečištěných v důsledku uvedené nehody

[...]

Q7 Látky, které již neplní svou funkci (např. znečištěné kyseliny, rozpouštědla, vyčerpané kalicí soli atd.)

[...]

Q14 Produkty, pro které držitel nemá další využití (např. odpad ze zemědělství, domácností, úřadů, obchodů, dílen atd.)

[...]

Q16 Veškeré látky nebo produkty neobsažené ve výše uvedených kategoriích.“

19 Příloha II B uvedené směrnice obsahuje seznam následujících způsobů využití:

„R1 Použití jako paliva nebo jiným způsobem k výrobě energie

R 2 Zpětné získávání nebo regenerace rozpouštědel

R3 Recyklace [nebo] zpětné získávání organických látek, které se nepoužívají jako rozpouštědla (včetně kompostování a dalších biologických transformačních procesů)

R 4 Recyklace nebo zpětné získávání kovů a sloučenin kovů

R 5 Recyklace [nebo] zpětné získávání jiných anorganických materiálů

R 6 Regenerace kyselin nebo zásad

R 7 Zpětné získávání složek či součástí používaných ke snižování znečištění

R 8 Zpětné získávání součástí katalyzátorů

R 9 Rafinace olejů nebo jiný způsob opětovného použití olejů

R 10 Úprava půdními procesy, která je přínosem pro zemědělství nebo ekologii

R 11 Použití odpadů získaných některým ze způsobů uvedených pod označením R 1 až R 10

R12 Předúprava odpadů před využitím některým ze způsobů R1 až R11

R13 Skladování odpadů až do využití některým ze způsobů R1 až R12 (s výjimkou dočasného skladování na místě vzniku před sběrem).“

Spory v původním řízení a předběžné otázky

20 Společnost Shell dne 3. září 2006 naložila na tanker motorovou naftu s velmi nízkým obsahem síry (Ultra Light Sulphur Diesel, dále jen „ULSD“), aby ji přepravila k zákazníkovi se sídlem v Belgii (dále jen „belgický zákazník“).

21 V okamžiku dodání dotčené zásilky tomuto zákazníkovi se zjistilo, že v době nakládání obsahovaly nádrže tankeru zbytky methylterc.butyletheru (dále jen „MTBE“), se kterými se ULSD smísila.

22 Vzhledem k tomu, že bod vzplanutí této zásilky byl příliš nízký pro účely jejího dalšího prodeje jakožto paliva pro naftové motory v souladu s jejím původním určením a příjemce v rámci svého povolení orgánu ochrany životního prostředí nesměl tuto směs skladovat, vrátil uvedenou zásilku zpět společnosti Shell, která ji přepravila do Nizozemska.

23 Před Rechtbank te Rotterdam státní zástupce tvrdí, že dotčený produkt po dobu přepravy z Belgie do Nizozemska představoval odpad a že společnost Shell tím, že nedodržela oznamovací postup stanovený v článku 15 nařízení č. 259/93, se dopustila nedovolené přepravy ve smyslu čl. 26 odst. 1 tohoto nařízení.

24 Společnost Shell naopak tvrdí, že dotčenou zásilku nebylo možné považovat za odpad.

25 Rechtbank te Rotterdam, který měl za to, že řešení sporů, o nichž rozhoduje, závisí na výkladu pojmu „odpad“ ve smyslu nařízení č. 259/93 a nařízení č. 1013/2006, se rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:

„1) Je třeba považovat zásilku motorové nafty za odpad ve smyslu [nařízení č. 259/931 a nařízení č. 1013/2006], pokud:

— zásilka sestává z [ULSD], jež byla neúmyslně smísena s methylterc.butyletherem;

— po dodání zásilky kupujícímu je zjištěno, že – z důvodu tohoto smísení – zásilka nesplňuje zvláštní charakteristiky sjednané mezi kupujícím a prodávajícím, a je tudíž ‚off-spec' [neodpovídá normě];

— prodávající zásilku – po reklamaci kupujícího – v souladu s kupní smlouvou převzal zpět a vrátil kupní cenu;

— prodávající má v úmyslu zásilku – případně po smísení s jiným výrobkem – znovu uvést na trh?

2) V případě kladné odpovědi na otázku 1:

a) Je možné na základě výše uvedených skutkových okolností určit okamžik, od kterého tomu tak je?

b) Mění se povaha zásilky kdykoli mezi dodáním kupujícímu a novým smísením prodávajícím nebo jeho jménem, ve výrobek, který není odpadem, a pokud ano, kdy?

3) Má pro odpověď na otázku 1 význam:

— zda zásilka mohla být použita jako palivo stejným způsobem jako čistá [ULSD], ale vzhledem ke svému nižšímu bodu vzplanutí již nesplňovala (bezpečnostní) požadavky;

— že vzhledem k novému složení nesměl kupující podle povolení orgánu ochrany životního prostředí zásilku skladovat;

— že kupující nemohl zásilku použít k účelu, za kterým ji koupil, konkrétně k prodeji motorové nafty u čerpacích stanic;

— zda kupující měl, či neměl, v úmyslu vrátit zásilku prodávajícímu na základě kupní smlouvy;

— zda měl prodávající skutečně v úmyslu převzít zásilku zpět za účelem jejího zpracování smísením a opětovného uvedení na trh;

— zda je, či není, možné zásilku uvést do původně zamýšleného stavu nebo zpracovat na výrobek, který může být prodán za cenu blížící se tržní hodnotě původní zásilky [ULSD];

— zda toto uvedení do původního stavu nebo zpracování představuje obvyklý výrobní postup;

— zda je tržní hodnota zásilky ve stavu, ve kterém se nachází v okamžiku zpětného převzetí prodávajícím, (téměř) totožná s cenou výrobku, který má sjednané zvláštní charakteristiky;

— zda zpět převzatou zásilku, ve stavu ve kterém se nachází v okamžiku zpětvzetí, lze bez zpracování znovu uvést na trh;

— zda obchodování s takovými výrobky, jako je zásilka, je běžné a v obchodním styku není považováno za obchodování s odpady?"

26 Usnesením předsedy Soudního dvora ze dne 12. července 2012 byly věci C-241/12 a C-242/12 spojeny pro účely písemné i ústní části řízení, jakož i pro účely rozsudku.

K předběžným otázkám

27 Podstatou předběžných otázek Rechtbank te Rotterdam, které je třeba zkoumat společně, je, zda musí být za odpad ve smyslu nařízení č. 259/93 a nařízení č. 1013/2006 považována zásilka motorové nafty, která byla v okamžiku nakládání na tanker náhodně smísena s jinou látkou, pokud se po dodání kupujícímu ukázalo, že tato zásilka vzhledem ke svému příliš nízkému bodu vzplanutí nesplňuje specifikace sjednané ve smlouvě ani bezpečnostní požadavky, a že kvůli svému novému složení nemůže být skladována kupujícím v rámci jeho povolení orgánu ochrany životního prostředí, ani jím prodávána jako palivo pro naftové motory u čerpacích stanic v souladu se svým určením, takže byla po reklamaci kupujícího vrácena zpět prodávajícímu, který má v úmyslu zásilku po smísení s jiným výrobkem znovu uvést na trh.

28 Hned na úvod je třeba poznamenat, že nařízení č. 1013/2006, o jehož výklad předkládající soud žádá, se *ratione temporis* nevztahuje na spory v původním řízení, jelikož, jak vyplývá ze spisu, dotčená zásilka byla naložena na loď směřující do Nizozemska v září 2006.

29 V tomto ohledu totiž stačí konstatovat, že nařízení č. 1013/2006 se podle svého čl. 64 odst. 1 použije od 12. července 2007 a že s účinkem od téhož dne se podle čl. 61 odst. 1 uvedeného nařízení mimo jiné zrušuje nařízení č. 259/93.

30 Proto je třeba předběžné otázky zkoumat podle příslušných ustanovení nařízení č. 259/93.

31 Jak vyplývá z šestého bodu odůvodnění nařízení č. 259/93, je cílem tohoto nařízení uspořádat dozor nad přepravou odpadů a její kontrolu způsobem, který zohlední nutnost uchovávání, ochrany a zlepšování kvality životního prostředí.

32 Zejména z čl. 3 odst. 1 a čl. 6 odst. 1, ve spojení s devátým bodem odůvodnění nařízení č. 259/93, vyplývá, že přeprava odpadu k odstranění nebo k využití z jednoho členského státu do jiného členského státu nebo tranzit takových odpadů přes jeden nebo více členských států musí být předem oznámeny příslušným orgánům tak, aby mohly přijmout všechna nezbytná opatření pro ochranu lidského zdraví a životního prostředí.

33 V tomto kontextu se předkládající soud táže, zda dotčená zásilka spadá pod pojem „odpad“ ve smyslu tohoto nařízení, aby bylo možné určit, zda podle těchto ustanovení měla společnost Shell povinnost oznámit nizozemským orgánům přepravu této zásilky z Belgie do Nizozemska, či nikoli.

34 Podle čl. 2 písm. a) nařízení č. 259/93, ve spojení s článkem 20 směrnice 2006/12, se „odpadem“ rozumí látky nebo předměty definované v čl. 1 odst. 1 písm. a) této směrnice, a to „jakákoli látka nebo předmět spadající do kategorií uvedených v příloze I [uvedené směrnice], kterých se držitel zbavuje nebo má v úmyslu se zbavit nebo se od něho požaduje, aby se jich zbavil“.

35 Vezme-li se v úvahu zbytková kategorie Q16, uvedená v příloze I směrnice 2006/12, do které patří „[v]eškeré látky nebo produkty neobsažené [v předchozích] kategoriích“, má seznam kategorií odpadů obsažený v této příloze I především ilustrativní charakter. To samé platí pro seznam odpadů spadajících do kategorií vyjmenovaných v uvedené příloze I, jejž vypracovala Komise v souladu s čl. 1 odst. 2 této směrnice.

36 Nic to nemění na tom, že skutečnost, že látka nebo předmět spadají do jedné nebo více z těchto kategorií odpadů, s výjimkou kategorie Q16, je první indicií pro to, aby byly považovány za „odpad“ ve smyslu čl. 1 odst. 1 písm. a) směrnice 2006/12.

37 Nicméně podle ustálené judikatury vyplývá kvalifikace jakožto „odpad“ především z chování držitele a z významu výrazu „zbavit se“ (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 24. června 2008, Commune de Mesquer, C-188/07, Sb. rozh. s. I-4501, bod 53, a ze dne 18 prosince 2007, Komise v. Itálie, C-263/05, Sb. rozh. s. I-11745, bod 32).

38 Co se týče výrazu „zbavit se“, z této judikatury rovněž vyplývá, že tento výraz by měl být vykládán s přihlédnutím k cíli směrnice 2006/12, který podle jejího bodu 2 odůvodnění spočívá v ochraně lidského zdraví a životního prostředí před škodlivými vlivy sběru, přepravy, zpracování, skladování a skládkování odpadů, jakož i s ohledem na čl. 191 odst. 2 SFEU, který stanoví, že politika Evropské unie v oblasti životního prostředí je zaměřena na vysokou úroveň ochrany a je založena zejména na zásadách obezřetnosti a prevence. Z toho vyplývá, že výraz „zbavit se“, a tedy „odpad“ ve smyslu čl. 1 odst. 1 písm. a) směrnice 2006/12, nelze vykládat restriktivně (v tomto smyslu viz výše uvedený rozsudek Commune de Mesquer, body 38 a 39).

39 Z ustanovení směrnice 2006/12 vyplývá, že výraz „zbavit se“ zahrnuje „odstranění“ i „využití“ látky nebo předmětu ve smyslu čl. 1 odst. 1 písm. e) a f) této směrnice (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 18. prosince 1997, Inter-Environnement Wallonie, C-29/96, Recueil, s. I-7411, bod 27).

40 Přesněji řečeno, existence „odpadu“ ve smyslu směrnice 2006/12 musí být ověřena s ohledem na všechny okolnosti za současného zohlednění cíl této směrnice a péče o to, aby nebyla omezena její účinnost (viz rozsudky ze dne 15. června 2000, ARCO Chemie Nederland a další, C-418/97 a C-419/97, Recueil, s. I-4475, body 73, 88 a 97, a ze dne 18. dubna 2002, Palin Granit a Vehmassalon kansanterveystyön kuntayhtymän hallitus, C-9/00, Recueil, s. I-3533, bod 24, jakož i výše uvedený rozsudek Komise v. Itálie, bod 41).

41 Určité okolnosti mohou být indiciemi existence jednání, úmyslu nebo povinnosti zbavit se látky nebo předmětu ve smyslu čl. 1 odst. 1 písm. a) směrnice 2006/12.

42 Především je třeba věnovat zvláštní pozornost tomu, že předmět nebo látka nejsou nebo již nejsou pro svého držitele užitečné, takže představují zátěž, které se snaží zbavit (v tomto smyslu viz výše uvedený rozsudek Palin Granit a Vehmassalon kansanterveystyön kuntayhtymän hallitus, bod 37). Je-li tomu opravdu tak, existuje riziko, že se držitel bude chtít zbavit předmětu nebo látky ve svém držení způsobem, který by mohl způsobit škody na životním prostředí, zejména jejich nekontrolovaným opuštěním, zahozením nebo odstraněním. V případě, že tento objekt nebo tato látka spadají pod pojem „odpad“ ve smyslu směrnice 2006/ 12, podléhají ustanovením této směrnice, což znamená, že v souladu s článkem 4 uvedené směrnice by se měly využívat nebo odstraňovat bez ohrožení lidského zdraví a bez použití postupů či metod, které mohou poškodit životní prostředí.

43 Pokud jde o případ, kdy „se od něho požaduje, aby se […] zbavil“ dotčené zásilky ve smyslu čl. 1 odst. 1 písm. a) směrnice 2006/12, je nutné především uvést, že *a priori* neexistuje žádná absolutní povinnost odstranit tuto zásilku, jelikož není složena ze zakázané nebo nezákonné látky nebo ze specifikovaných rizikových materiálů, jež má držitel povinnost odstranit (*per analogiam* viz rozsudek ze dne 1. března 2007, KVZ retec, C-176/05, Sb. rozh. s. I-1721, bod 59). Jak vyplývá z předkládacího rozhodnutí, uvedená zásilka totiž mohla být bez dalšího zpracování prodána na trhu ve stavu, v jakém byla, když byla vrácena zpět společnosti Shell.

44 Ve svých písemných vyjádřeních Komise nicméně tvrdila, že vzhledem k tomu, že dotčená zásilka byla nevhodná pro použití, ke kterému ji určil belgický zákazník, a tento zákazník neměl povolení ji skladovat z důvodu jejího příliš nízkého bodu vzplanutí, představovala pro uvedeného zákazníka zátěž, které měl v úmyslu, ne-li povinnost, se zbavit.

45 Tyto okolnosti však samy o sobě neumožňují dospět k závěru, že tato zásilka představovala „odpad“ ve smyslu čl. 1 odst. 1 písm. a) směrnice 2006/12. Je totiž nutné napřed ověřit, zda belgický zákazník tím, že vrátil uvedenou zásilku zpět společnosti Shell z důvodu, že nesplňovala specifikace sjednané ve smlouvě, se této zásilky ve skutečnosti zbavil ve smyslu čl. 1 odst. 1 písm. a) směrnice 2006/12.

46 V tomto ohledu je zvláště důležitá skutečnost, že belgický zákazník vrátil společnosti Shell nevyhovující ULSD, aby od ní získal náhradu, a to na základě kupní smlouvy. Na základě takového jednání přitom nelze tohoto zákazníka považovat za osobu, jež se rozhodla dotčenou zásilku odstranit nebo využít, a tudíž se nejedná o „[zbavení se]“ ve smyslu čl. 1 odst. 1 písm. a) směrnice 2006/12. Navíc je třeba dodat, že za takových okolností, jako jsou okolnosti v původních řízeních, je riziko, že se držitel zbaví této zásilky způsobem, kterým může dojít k poškození životního prostředí, nízké. To platí tím spíše, pokud – jako v tomto případě – dotyčná látka nebo předmět má velkou tržní hodnotu.

47 Za těchto podmínek zbývá určit, zda společnost Shell měla v úmyslu „zbavit se“ dotčené zásilky v okamžiku, kdy se ukázalo, že je nevyhovující. Takový úmysl nemůže být totiž společnosti Shell přičítán před tímto okamžikem, jelikož si v té době nebyla vědoma skutečnosti, že drží látku nevyhovující ustanovením smlouvy uzavřené s belgickým zákazníkem.

48 V tomto ohledu je na předkládajícím soudu, jemuž připadá úkol ověřit, zda držitel dotčeného předmětu nebo látky měl skutečně v úmyslu se jich „zbavit“, aby přihlédl ke všem okolnostem projednávaného případu a dbal na to, aby byl dodržen cíl sledovaný směrnicí 2006/12, který spočívá v zajištění toho, aby se odpady využívaly nebo odstraňovaly bez ohrožení lidského zdraví a bez použití postupů či metod, které mohou poškodit životní prostředí.

49 V souvislosti s okolnostmi uvedenými předkládajícím soudem, podle nichž mohla být dotčená zásilka bez dalšího zpracování prodána na trhu ve stavu, v jakém byla, když byla vrácena belgickým zákazníkem zpět společnosti Shell, a kromě toho tržní hodnota dotčené zásilky v podstatě odpovídá hodnotě produktu splňujícího dohodnuté specifikace, je třeba uvést, že i když tyto okolnosti spíše směřují k vyvrácení myšlenky, že tato zásilka představuje zátěž, které se společnost Shell snaží „zbavit“, nemohou být rozhodující, jelikož neodhalují, co bylo skutečným úmyslem společnosti Shell.

50 V tomto ohledu je třeba mimoto připomenout, že podle ustálené judikatury by se pojem „odpad“ neměl vykládat tak, že vylučuje látky a předměty, jež mají obchodní hodnotu a jež mohou vést k opětovnému ekonomickému použití (v tomto smyslu viz výše uvedený rozsudek Palin Granit a Vehmassalon kansanterveystyön kuntayhtymän hallitus, bod 29).

51 Ani skutečnost, že obchodování s produkty obdobnými dotčené zásilce není obecně považováno za obchodování s odpady, ačkoli i to je indicií toho, že dotčená zásilka není odpadem, neumožňuje vyloučit, že společnost Shell měla v úmyslu se jí „zbavit“.

52 Naopak skutečnost, že společnost Shell převzala dotčenou zásilku s úmyslem nechat ji smísit a znovu uvést na trh, má v projednávané věci zásadní význam.

53 Neexistuje totiž žádný důvod k tomu, aby se na předměty, látky nebo produkty, které držitel hodlá bez jejich dalšího zhodnocení využít nebo za výhodných podmínek uvést na trh, vztahovala ustanovení směrnice 2006/12, jejichž cílem je zajistit, aby se odpady využívaly nebo odstraňovaly bez ohrožení lidského zdraví a bez použití postupů či metod, které mohou poškodit životní prostředí. Nicméně vzhledem k povinnosti vykládat pojem „odpad“ široce, je třeba tuto argumentaci omezit na situace, kdy je opětovné použití dotčeného předmětu nebo látky, bez nutnosti použít předtím některý ze způsobů využití odpadů uvedených v příloze II B směrnice 2006/12, nejen možné, ale i jisté, což přísluší ověřit předkládajícímu soudu (*per analogiam* viz výše uvedený rozsudek Palin Granit a Vehmassalon kansanterveystyön kuntayhtymän hallitus, bod 36, jakož i rozsudek ze dne 11. září 2003, AvestaPolarit Chrome, C-114/01, Recueil, s. I-8725, bod 36).

54 S ohledem na všechny výše uvedené úvahy je třeba na položené otázky odpovědět tak, že čl. 2 písm. a) nařízení č. 259/93 musí být vykládán v tom smyslu, že v takové situaci, o jakou se jedná ve věci v původním řízení, nespadá pod pojem „odpad“ ve smyslu tohoto ustanovení zásilka motorové nafty náhodně smísená s jinou látkou za předpokladu, že její držitel má skutečně v úmyslu znovu tuto zásilku smísenou s jiným produktem uvést na trh, což přísluší ověřit předkládajícímu soudu.

K nákladům řízení

55 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (první senát) rozhodl takto:

Článek 2 písm. a) nařízení Rady (EHS) č. 259/93 ze dne 1. února 1993 o dozoru nad přepravou odpadů v rámci Evropského společenství, do něj a z něj a o její kontrole, ve znění nařízení Komise (ES) č. 2557/2001 ze dne 28. prosince 2001, musí být vykládán v tom smyslu, že v takové situaci, o jakou se jedná ve věci v původním řízení, nespadá pod pojem „odpad“ ve smyslu tohoto ustanovení zásilka motorové nafty náhodně smísená s jinou látkou za předpokladu, že její držitel má skutečně v úmyslu znovu tuto zásilku smísenou s jiným produktem uvést na trh, což přísluší ověřit předkládajícímu soudu.

Podpisy.